

Στρατηγικές Επιδιώξεις της Τουρκίας στην Κύπρο και την Ανατολική Μεσόγειο

Φοίβος Κλόκκαρης

ΣΥΝΟΨΗ

Η Τουρκία έθεσε ως στρατηγικό στόχο τον έλεγχο της Κύπρου, την οποία επιβουλεύεται ως ζωτικό χώρο επέκτασής της. Για την υλοποίηση του στόχου της και με τη συνδρομή της Βρετανίας συνέταξε από την δεκαετία του 1950 στρατηγική για «επανάκτηση» της Κύπρου, την οποία υλοποίησε σε μεγάλο βαθμό με την διχοτόμηση τού νησιού. Ουσιαστικά έχει θέσει την Κύπρο υπό την στρατηγική ομηρία της, με την διατήρηση ισχυρών τουρκικών δυνάμεων κατοχής. Η επεκτατική πολιτική της Τουρκίας σε βάρος της Κύπρου υποβοηθήθηκε και από στρατηγικά λάθη του Ελληνισμού, ο οποίος ακολούθησε την αναποτελεσματική στρατηγική του κατευνασμού. Σήμερα η Τουρκία συνεχίζει την επιθετική και επεκτατική πολιτική της σε βάρος της Κύπρου για να ολοκληρώσει τον στόχο της. Στην Ανατολική Μεσόγειο, με την προβολή της αεροναυτικής ισχύος της, επιδιώκει να αποκτήσει κυρίαρχο ρόλο. Η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να ενισχύσει τη δυνατότητα αυτοάμυνας της και να αναθεωρήσει τη θέση της για λύση του Κυπριακού. Κύπρος και Ελλάδα είναι απαραίτητο να σφυρηλατήσουν αμυντική συμμαχία μεταξύ τους και να εγκαταλείψουν την πολιτική τού κατευνασμού.

Λέξεις κλειδιά: Τουρκία, Ελλάδα, Κύπρος, Κυπριακή Δημοκρατία, Κυπριακό, Ανατολική Μεσόγειος, τουρκική στρατηγική.

Εισαγωγή

Το Κυπριακό είναι κατ' εξοχήν πρόβλημα ασφάλειας, που συνίσταται στην επιδίωξη της Τουρκίας να θέσει υπό τον στρατηγικό έλεγχο της την Κύπρο και στην απαίτηση για τον Ελληνισμό να ανακόψει αυτή την επιδίωξη.

Σήμερα η Κυπριακή Δημοκρατία, ακρωτηριασμένη από την τουρκική κατοχή, που συνεχίζεται επί μισό αιώνα και εκτείνεται στην ξηρά την θάλασσα και τον αέρα, με τον περίγυρο της να μαστίζεται από μεγάλη αστάθεια και τους συντελεστές εθνικής ισχύος της και ιδιαίτερα της στρατιωτικής να είναι αποδυναμωμένοι, αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα εθνικής ασφάλειας.

Ο Ελληνισμός παρουσιάζει αδυναμία να προτάξει αξιόπιστη στρατηγική ανάσχεσης της Τουρκικής στρατηγικής επέκτασης, που υποβοηθείται από την Βρετανία αλλά και από στρατηγικά λάθη τού Ελληνισμού.

Για παραπομπή στο άρθρο: Φοίβος Κλόκκαρης, "Στρατηγικές Επιδιώξεις της Τουρκίας στην Κύπρο και την Ανατολική Μεσόγειο," ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΝ, No 5, (Χειμώνας 2024), 25-44. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14567452>.

Οι τουρκικές στρατηγικές επιδιώξεις της Τουρκίας στην Κύπρο και την Ανατολική Μεσόγειο είναι αναγκαίο να εξετασθούν υπό το πρίσμα των παραγόντων της εθνικής ασφάλειας, της Τουρκικής επεκτατικής στρατηγικής, της στρατηγικής κατευνασμού τού Ελληνισμού και της ανάγκης αμυντικής συμμαχίας Κύπρου-Ελλάδας.

Εθνική Ασφάλεια

Ένα κράτος χωρίς ασφάλεια, είναι καταδικασμένο σε στρατηγική κατάρρευση, που αναγκάζει τους πολίτες του να το εγκαταλείψουν μαζικά προς αναζήτηση ασφαλούς προορισμού. Παραδείγματα πολλά στην περιοχή μας. Οι περιπτώσεις της Συρίας και τού Λιβάνου, καθώς και άλλων χωρών της Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής.

Τα κράτη για να διασφαλίσουν την ειρήνη και ασφάλεια τους πρέπει να έχουν ισχύ. Οι βασικοί συντελεστές της ισχύος είναι η διπλωματική, η πληροφοριακή, η στρατιωτική και η οικονομική ισχύς (DIME: Diplomatic, Informational, Military, Economic) που συνιστούν την εθνική ισχύ. Η στρατιωτική ισχύς είναι ο βασικότερος συντελεστής παραγωγής ασφάλειας απαραίτητης για την επιβίωση τού κράτους.

Με τον όρο εθνική ασφάλεια, εννοούμε την απαίτηση να διατηρηθεί η επιβίωση του Κράτους, με την χρήση της εθνικής ισχύος. Η ισχύς, η ασφάλεια και η επιβίωση είναι έννοιες αλληλένδετες. Ενυπάρχουν, είναι σύμφυτες με την έννοια του κράτους. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Τουρκία βυσσοδομεί επί μισό αιώνα να καταλύσει το κράτος της Κυπριακή Δημοκρατία, το τελευταίο οχυρό που απέμεινε στον Ελληνισμό της Κύπρου, η πτώση του οποίου θα οδηγήσει τον αφανισμό του. Με τον όρο στρατηγική εθνικής ασφάλειας εννοούμε τον βέλτιστο τρόπο (σχέδιο) διαχείρισης των μέσων (εθνική ισχύς) προς επίτευξη συγκεκριμένου στόχου (εθνικός σκοπός).

Οποιαδήποτε στρατηγική σε οποιοδήποτε επίπεδο και σε οποιοδήποτε τομέα περιλαμβάνει υποχρεωτικά τα στοιχεία: σκοπός, τρόπος, μέσα.

Τουρκική επεκτατική στρατηγική στην Κύπρο

Στρατηγικός στόχος της Τουρκίας για τον Ελληνισμό είναι ο έλεγχος της Κύπρου και ο περιορισμός των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας στη Θράκη, το Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Ο στόχος **πηγάζει** από τον «εθνικό όρκο», που ψήφισε η τουρκική εθνοσυνέλευση το 1920, στα πλαίσια της αναβίωσης του νεο-οθωμανικού οράματος της, να ενσωματώσει στην επικράτεια της εδάφη από Ελλάδα, Συρία, Ιράκ, την Αλεξανδρέττα και την Κύπρο.

Ειδικά για την Κύπρο η επεκτατική στρατηγική της Τουρκίας υλοποιείται αδίστακτα και μεθοδικά βάσει μακροχρόνιου στρατηγικού σχεδιασμού από **την δεκαετία του 1950**. Να θέσει υπό τον έλεγχο της όλη την Κύπρο και σε βάθος χρόνου να αφανίσει τον Ελληνισμό από το νησί.

Η στρατηγική της **βασίζεται** στις εκθέσεις, που συνέταξε το 1956 (Νοέμβριος, Δεκέμβριος) ο Νιχάτ Ερίμ, καθηγητής διοικητικού δικαίου, κατόπιν οδηγιών της Τουρκικής κυβέρνησης Μεντερές. Ο Νιχάτ Ερίμ ήταν σύμβουλος του Τούρκου πρωθυπουργού Μεντερές και μετέπειτα διετέλεσε και ο ίδιος πρωθυπουργός.¹

¹ Νεοκλής Σαρρής, *Η Άλλη Πλευρά: Πολιτική Χρονογραφία της Εισβολής στην Κύπρο με Βάση Τουρκικές Πηγές. Τόμος Πρώτος* (Αθήνα: Εκδόσεις Γραμμή, 1977) και Γεώργιος Αγγελετόπουλος, *Αναφορές του Νιχάτ Ερίμ για την Κύπρο* (Λευκωσία: Παρουσίαση στο IV Διεθνές Κυπριολογικό Συνέδριο, Μάιος 2008).

Οι εκθέσεις απετέλεσαν τους κεντρικούς άξονες της εξωτερικής πολιτικής της Τουρκίας, οι οποίοι έκτοτε ακολουθούνται σθεναρά και με συνέπεια από όλες τις Τουρκικές Κυβερνήσεις μέχρι σήμερα.² Οι βασικές πτυχές των εκθέσεων Νιχάτ Ερίμ περιλαμβάνουν: διχοτόμηση της Κύπρου και αυτοδιάθεση των Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων, αφού προηγουμένως μετακινηθεί ο ελληνικός πληθυσμός σε ξεχωριστή εδαφική περιοχή. Εγκατάσταση τουρκικών στρατευμάτων για την ασφάλεια της Μικρασιατικής χερσονήσου και μεταφορά Τούρκων στην Κύπρο, για να ανατραπεί η πληθυσμιακή υπεροχή των Ελλήνων. «Τότε δεν θα ανησυχούμε για την έκβαση δημοψηφίσματος για την τύχη της νήσου», σημειώνει ο Νιχάτ Ερίμ στις εκθέσεις του.³

Η Τουρκία υποβοηθήθηκε στην στρατηγική της από την Βρετανία, η οποία εφάρμοσε και στην Κύπρο την πολιτική «διαίρει και βασίλευε», για την αποτροπή της ΕΝΩΣΗΣ του νησιού με την Ελλάδα και την διασφάλιση της εσαεί παραμονής της στο νησί, με την εγκατάσταση στρατιωτικών αεροναυτικών Βρετανικών Βάσεων σε ένα ανίσχυρο κράτος υπό κηδεμονία, στο οποίο να επικρατεί η ισορροπία του τρόμου μεταξύ των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, για να μην προβάλουν ποτέ την απαίτηση απομάκρυνσης του αποικιοκρατικού κατάλοιπου των Βρετανικών Βάσεων.

Η Βρετανία επανέφερε την Τουρκία ως ενδιαφερόμενο μέρος στο κυπριακό, με την τριμερή διάσκεψη του Λονδίνου στις 27 Αυγούστου 1955, που διοργάνωσε η Βρετανία (Τουρκία-Βρετανία-Ελλάδα). Η Ελλάδα δε έπρεπε να αποδεχθεί συμμετοχή της Τουρκίας, η οποία με την Συνθήκη της Λοζάνης του 1923, έχασε όλα τα δικαιώματα της επί της Κύπρου.

Περιεχόμενο τουρκικής στρατηγικής για την Κύπρο

Στόχος (εθνικός σκοπός): Ο στρατηγικός έλεγχος της Κύπρου και η δημογραφική αλλοίωση της, για λόγους οι οποίοι σχετίζονται με την ασφάλεια της Μικρασιατικής Χερσονήσου (Εκθέσεις Νιχάτ Ερίμ 1956) και την επέκταση της επιρροής της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο και πέραν αυτής. Θεωρεί την Κύπρο ζωτικό χώρο επέκτασής της.

Τρόπος (σχέδιο): Συντάχθηκε σχέδιο υλοποίησης του στόχου το 1957 από το Γραφείο Ειδικού Πολέμου του Γενικού Επιτελείου Στρατού της Τουρκίας με βάση τις εκθέσεις Νιχάτ Ερίμ. Έλαβε την ονομασία *Σχέδιο Επανάκτησης της Κύπρου* με τον Κωδικό KIP. Βασικός συντάκτης του σχεδίου ο Ταγματάρχης Ισμαήλ Τάνσου, ο οποίος ανέλαβε και την στρατικοποίηση της TMT στην Κύπρο.

Στο βιβλίο που εξέδωσε το 2001 και μεταφράστηκε στην Αγγλική το 2007, ο Τάνσου σημειώνει για το εν λόγω σχέδιο «...η ονομασία του σχεδίου σημαίνει την επανάκτηση του εδάφους το οποίο ανήκε προηγουμένως στην Τουρκία... και προσπαθήσαμε να παραμείνει στο πνεύμα αυτής της εθνικής ιδέας...».⁴ Λεπτομέρειες όπως στο Παράρτημα Α.

Έγιναν οι αναγκαίες προπαρασκευές για την εφαρμογή του σχεδίου:

² Γιάννης Λάμπρου, *Ιστορία του Κυπριακού: Τα Χρόνια Μετά την Ανεξαρτησία 1960 - 2023* (Λευκωσία: Πάργα, 2004).

³ Αγγελετόπουλος, *Αναφορές του Νιχάτ Ερίμ*.

⁴ Ismail Tansu, *In Reality No One Was Asleep: A Secret Underground Organization with State Support... TMT* (KKTC: Bolan Printing, 2007)

- Μυστική αποστολή Τούρκων αξιωματικών και μεταφορά οπλισμού και πυρομαχικών από την Τουρκία στην Κύπρο προ και μετά την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

- Στρατικοποίηση της παράνομης Τουρκικής Οργάνωσης TMT, τοποθέτηση του αντισυνταγματάρχη Ριζά Βουρουσκιάν ως πρώτου διοικητή της και εκπαίδευση των μαχητών της στην Τουρκία. Η TMT έγινε το όργανο της Τουρκίας στην Κύπρο για την υλοποίηση των επεκτατικών σχεδίων της.

- Πράξεις προβοκάτσιας και βίαιη δημιουργία θυλάκων με την μετακίνηση των Τουρκοκυπρίων για να διαχωρισθούν από τους Ελληνοκύπριους.

Μέσα (εθνική ισχύς): Χρησιμοποιήθηκαν όλα τα μέσα. Πολιτικά, διπλωματικά, στρατιωτικά, οικονομικά, ψυχολογικά, δημογραφικά ακόμα και τρομοκρατικά, καθώς και πράξεις προβοκάτσιας (βόμβες σε Τζαμιά κ.ά.). Η Τουρκία ιδιαίτερα μετά την απομάκρυνση της Ελληνικής μεραρχίας το 1967, έδωσε βαρύτητα στις δυνατότητες των ενόπλων δυνάμεων της, να εκτελούν αποβατικές ενέργειες.

Υλοποίηση στοχοθεσίας: Η Τουρκία ακολούθησε με σταθερή προσήλωση τον στόχο της και τον υλοποίησε σε μεγάλο βαθμό, επιτυγχάνοντας σταδιακά την λειτουργική, δημογραφική, γεωγραφική και πολιτική διχοτόμηση της Κύπρου με κύριους σταθμούς:

- Τις Συνθήκες Εγκαθίδρυσης, Εγγυήσεως και Συμμαχίας 1960, με τις οποίες πέτυχε εγγυητικά δικαιώματα, εγκατάσταση Τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο, υπερβολικά προνόμια στη μειονότητα των Τουρκοκυπρίων (18%) και τη **λειτουργική διχοτόμηση** του Κράτους. Ουσιαστικά ανέτρεψε τις διατάξεις της Συνθήκης της Λοζάνης του 1923.

- Την Τουρκανταρσία 1963/64, με την οποία πέτυχε την δημιουργία Τουρκικών θυλάκων και την **δημογραφική διχοτόμηση** με τον βίαιο διαχωρισμό των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων καθώς και την απομάκρυνση των Τουρκοκυπρίων από τις κρατικές δομές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το 1967 πέτυχε και την απομάκρυνση της Ελληνικής Μεραρχίας, η οποία είχε αφιχθεί στο νησί μετά την Τουρκανταρσία του 1963/64.

- Τη στρατιωτική εισβολή του 1974, με την οποία πέτυχε την κατάληψη του βορείου τμήματος της Κύπρου (37% του εδάφους και 57% της ακτογραμμής της) και την **γεωγραφική διχοτόμηση** της, με ολέθριες συνέπειες για τον Ελληνισμό της Κύπρου (θάνατοι, τραυματισμοί, βασανιστήρια, αγνοούμενοι, αιχμάλωτοι, εκδιωχθέντες από τις εστίες τους, πρόσφυγες κ.ά.).

- Την παράνομη εγκατάσταση το 1983 διοίκησης υποτελούς στην Τουρκία, της ούτω καλούμενης «ΤΔΒΚ» με την οποία επέβαλε την **πολιτική διχοτόμηση** της νήσου.

Τουρκική Εισβολή και στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η Τουρκία από το 2013 εισέβαλε με το πολεμικό ναυτικό της και τα ερευνητικά σκάφη της στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας και από το 2019 με τα θαλάσσια γεωτρύπανά της και κατέλαβε μεγάλο μέρος της έκτασης της, το οποίο διεκδικεί παράνομα η Τουρκία, όπως παράνομα διεκδικεί και μεγάλο μέρος της Ελληνικής ΑΟΖ.

Έκτοτε τηρεί συνεχώς την Κύπρο σε ένα ασφυκτικό κλοιό, με οργασμό παράνομων ναυτικών δραστηριοτήτων επίδειξης ισχύος και καταπάτησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας:

- Παράνομες έρευνες και γεωτρήσεις στην ΑΟΖ της, ακόμα και σε αδειοδοτημένα θαλασσοτεμάχια, που παραχώρησε η Κυπριακή Δημοκρατία στις εταιρείες ENI-TOTAL. Το τουρκικό γεωτρύπανο «Γιαβούζ» υπό την προστασία σκαφών του πολεμικού ναυτικού της Τουρκίας εγκαταστάθηκε στα αδειοδοτημένα θαλασσοτεμάχια 7 και 8 της Κυπριακής

Δημοκρατίας παραβιάζοντας τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας και τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

- Ασκήσεις πραγματικών πυρών με έκδοση παράτυπων NAVTEX και NOTAM,
- Παρεμπόδιση των ενεργειακών δραστηριοτήτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, εκτόξευση απειλών εναντίον της και εναντίον των ξένων εταιρειών με τις οποίες συνεργάζεται.

Στόχοι της Τουρκίας στον θαλάσσιο χώρο της Κύπρου:

- Η ανατροπή του ενεργειακού προγράμματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο σφετερισμός του φυσικού αερίου των θαλασσών της και η απόκτηση ρόλου στα ενεργειακά δρώμενα της Ανατολικής Μεσογείου.

- Η απευθείας οριοθέτηση της ΑΟΖ της με Αίγυπτο και Λιβύη σε βάρος των ΑΟΖ Κύπρου-Ελλάδας. Να τις συρρικνώσει και διαχωρίσει. Να διασπάσει την γεωγραφική και αμυντική συνέχεια Ελλάδας-Κύπρου και να αποτρέψει την μεταξύ τους οριοθέτηση ΑΟΖ.

- Η ακύρωση του αγωγού EASTMED, των συμφωνιών οριοθέτησης της ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας με τις γειτονικές της χώρες και των στρατηγικών συνεργασιών της με αυτές (Ελλάδα, Ισραήλ, Αίγυπτος).

- Η διακίνηση του φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου μέσω Τουρκίας.

- Η συνδιαχείριση και ο διαμοιρασμός στις δύο κοινότητες του φυσικού αερίου της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανεξάρτητα του εάν λυθεί ή όχι το Κυπριακό.

Κατά παράβαση της συνθήκης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της θάλασσας, η Τουρκία αρνείται να αποδεχθεί ότι τα νησιά έχουν δικαίωμα σε ΑΟΖ.

Οι πειρατικές ενέργειες της Τουρκίας στον θαλάσσιο χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, προς αρπαγή του φυσικού αερίου της ΑΟΖ της, εντάσσονται στο νέο τουρκικό δόγμα «και στο πεδίο των επιχειρήσεων και στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων». Ο υπουργός εξωτερικών της Τουρκίας Τσαβούτογλου σχολίασε την παράνομη δράση τού «Γιαβούζ» με την δήλωση ότι η Τουρκία ενεργεί «επί του πεδίου και στο τραπέζι».

Επεκτατικές Μέθοδοι της Τουρκίας

Η Τουρκία ακολούθησε για την Κύπρο το επιτυχημένο πρότυπο της προσάρτησης της Αλεξανδρέττας το 1939: με πρόσχημα την προστασία τουρκικής μειονότητας, προχώρησε σε εγκατάσταση στρατευμάτων, δημογραφική αλλοίωση με εποίκισμό, κατατρομοκράτηση και εκρίζωση τού γηγενούς πληθυσμού, δημοψήφισμα όταν οι Τούρκοι έγιναν πλειοψηφία, προσάρτηση. Σήμερα προς ολοκλήρωση της στοχοθεσίας της για την Κύπρο, ακολουθεί τη στρατηγική του εξαναγκασμού (compellence). Δηλαδή με την απειλή ή χρήση στρατιωτικής ισχύος, να αναγκάσει τους Έλληνες της Κύπρου, να αποδεχθούν λύση τουρκικών όρων στο Κυπριακό, όπως είναι η λύση Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας (ΔΔΟ) (συγκεκριμένη μορφή συνομοσπονδίας δύο κρατών), η οποία με εισήγηση της Βρετανίας περιλήφθηκε και στα ψηφίσματα του ΣΑ/ΗΕ, ψήφισμα 647/1990) ή λύση δύο κρατών (συνομοσπονδία δύο κρατών), την οποία υποστηρίζει σήμερα η Τουρκία.

Παράλληλα, συνεχίζει τη στρατιωτική κατοχή, τον παράνομο εποίκισμό, την Τουρκοποίηση/Ισλαμοποίηση των κατεχομένων, την αναβάθμιση τού ψευδοκράτους και την πλήρη εξάρτησή του από την Τουρκία, την προσπάθεια υποβάθμισης του κράτους της Κυπριακής Δημοκρατίας, την οποία δεν αναγνωρίζει από το 1963 με επίσημη δήλωση της

και προς την ΕΕ⁵ και την επέκταση της κατοχής και στην ΑΟΖ της Κύπρου. Επιδιώκει δυναμικά τον περιορισμό της στο 31% της έκτασης της, προς όφελος της και όφελος των γειτονικών χωρών της Κύπρου, για να τις δελεάσει να ακυρώσουν τις συμφωνίες οριοθέτησης που έχουν συνάψει με την Κυπριακή Δημοκρατία και να προχωρήσουν σε συμφωνία με την Τουρκία κατά το πρότυπο της Λιβύης σε βάρος της ΑΟΖ της Ελλάδας.

Σε ότι αφορά τα κατεχόμενα, αυτά παρουσιάζουν μια εφιαλτική εικόνα Τουρκοποίησης/Ισλαμοποίησης. Ο ελληνικός πληθυσμός εκριζώθηκε βίαια και τα κατεχόμενα εδάφη μας έχουν μετατραπεί σε οιονεί επαρχία της Τουρκίας λόγω του συνεχιζόμενου εποικισμού, που κατέστησε τους Τουρκοκυπρίων μειοψηφία έναντι των Τούρκων εποίκων, αλλά και λόγω πλήρους εξάρτησης τους από την Τουρκία, μέσω διμερών συμφωνιών σε όλους τους τομείς: οικονομία, ασφάλεια, εμπόριο, ενέργεια, νόμισμα, διοικητική λειτουργία, επικοινωνίες, συγκοινωνίες, ενέργεια, κ.ά.

Οι συμφωνίες αυτές, που είχαν ενσωματωθεί και στο σχέδιο Ανάν (περίπου 60 συμφωνίες), είναι παράνομες και δεν πρέπει να ενσωματωθούν στην λύση του κυπριακού, για να μην συνεχισθεί η εξάρτηση της Κύπρου από την Τουρκία και η συνέχιση της στρατιωτικής παρουσίας της στο νησί. Η Τουρκία με την ενσωμάτωση στο σχέδιο Ανάν τριών συμφωνιών για την Έρευνα-Διάσωση και Ασφάλεια Ακτών, αποκτούσε το δικαίωμα αεροναυτικής παρουσίας στο νησί χωρίς να απαιτείται έγκριση του Κυπριακού κράτους. Έκτοτε οι συμφωνίες αυτές έχουν πολλαπλασιαστεί και επεκταθεί και στα θέματα θαλασσιών ζωνών, ερευνών για υδρογονάνθρακες, στρατιωτικής συνεργασίας, νερού, και ηλεκτρικής ενέργειας. Η Τουρκία εμμένει να ενσωματωθούν όλες οι συμφωνίες σε λύση του Κυπριακού συνομοσπονδιακής μορφής δυο κρατιδίων για να ελέγχει το εξαρτημένο από αυτήν τουρκοκυπριακό κρατίδιο (έποικοι, διμερείς συμφωνίες, στρατεύματα) και μέσω αυτού τις αποφάσεις του Κυπριακού κράτους και να έχει πρόσβαση και σε αυτές της ΕΕ.

Η μεταφορά νερού με αγωγό από την Τουρκία (επίκειται ρεύματος και φυσικού αερίου), είναι επέμβαση στις υποδομές κατεχόμενου κράτους και αποτελεί εποικιστική δραστηριότητα, που δυνατόν να συνιστά έγκλημα πολέμου το οποίο δεν παραγράφεται σύμφωνα με το άρθρο 8 του καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.⁶ Η μεταφορά νερού εξυπηρετεί την τουρκική στοχοθεσία προς μαζική μεταφορά Τούρκων εποίκων για να ανατρέψει την πληθυσμιακή υπεροχή των Ελλήνων στο νησί.⁷

Διαπιστώσεις από την Τουρκική Στρατηγική στη Κύπρο

Με βάση την ανάλυση των ιστορικών γεγονότων, προκύπτουν οι παρακάτω κύριες διαπιστώσεις που αφορούν την Τουρκική στρατηγική για την Κύπρο:

1. **Τελικός στόχος της Τουρκίας** είναι ο έλεγχος ολόκληρης της Κύπρου. Γι' αυτό σε οποιαδήποτε μορφή λύσης (ΔΔΟ, συνομοσπονδία, δύο κράτη, κ.α.) οι επιδιώξεις της Τουρκίας περιλαμβάνουν: την κατάλυση και αφοπλισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας - τη διατήρηση εγγυητικών δικαιωμάτων της Τουρκίας σε όλη την Κύπρο ή κατ' ελάχιστον να έχει τον πολιτικό έλεγχο της μέσω των Τουρκοκυπρίων και της μορφής λύσης και - την πλήρη εξάρτηση των Τουρκοκυπρίων από την Τουρκία, μέσω των εποίκων, των διμερών συμφωνιών και των στρατευμάτων. Η Τουρκία καταπολεμά κάθε λύση που εγκαθιδρύει

⁵ UE-TR 4806/14 την 23 Ιουνίου 2014.

⁶ Ηλίας Κουσκουβέλης και Καλλιόπη Χαϊνογλου, «Ο αγωγός μεταφοράς υδάτων στα κατεχόμενα της Κύπρου και οι παραβιάσεις του Διεθνούς Δικαίου», 7 Οκτωβρίου 2016 στο mignatiou.com/.

⁷ Αγγελετόπουλος, *Αναφορές του Νιχάτ Ερίμ*.

ανεξάρτητο κράτος, έναντι των νοτίων ακτών της, για να μην έχουν οι Έλληνες αυτονομία και επιλογές στα θέματα ασφάλειας, ούτε την δυνατότητα σύναψης αμυντικής συμμαχίας με την Ελλάδα.

Στην τριμερή διάσκεψη του Λονδίνου για την Κύπρο το 1955, ο υπουργός εξωτερικών της Τουρκίας Φατίν Ζορλού αναφέρθηκε στην Κύπρο ως δική τους γη «*Notre terre*». Δήλωσε ότι η αλυσίδα των Ελληνικών νησιών, που «περικυκλώνουν την Τουρκία από Δυσμάς και Νότου» δεν πρέπει να κλείσει και ότι η Κύπρος λόγω της εγγύτητάς της προς την Μ. Ασία, δεν πρέπει να ελέγχεται από την Ελλάδα, για «στρατηγικούς λόγους ασφαλείας» της Τουρκίας.⁸

Χαρακτηριστική είναι η δήλωση του Τούρκου υπουργού εξωτερικών Τουράν Γκιουνές το 1976, ότι η διχοτόμηση είναι καθαρή παραφροσύνη, γιατί θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια της Κεντρικής και Ανατολικής Μικράς Ασίας.⁹

Ο αείμνηστος Νεοκλής Σαρρής σημειώνει: «... η στοχοθεσία της Τουρκίας, προχωρεί πολύ πέραν της διχοτόμησης: Περιλαμβάνει το σύνολο της Κύπρου...».¹⁰

Αν η Τουρκία ήθελε πλήρη διχοτόμηση ή δύο τελειώς ανεξάρτητα κράτη, τότε μετά την εγκατάσταση της «ΤΔΒΚ» το 1983, δεν θα συναινούσε σε συνέχιση των συνομιλιών για λύση του κυπριακού γιατί θα είχε υλοποιηθεί ο στόχος της.

2. Η Τουρκία εισέβαλε στην Κύπρο για να μείνει. Να διασφαλίσει τα δικά της στρατηγικά συμφέροντα. Με αφορμή το εγκληματικό πραξικόπημα της 15 Ιουλίου 1974 και πρόφαση την προστασία των Τουρκοκυπρίων και την αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης, εισέβαλε στην Κύπρο για να εκριζώσει τον Χριστιανικό Ελληνισμό και να εμφυτεύσει τον Τουρκικό Ισλαμισμό. Να κτυπηθεί ο Ελληνισμός στις ρίζες του, να εξαρθρωθούν όλα τα ερείσματα της εθνικής και κρατικής του υπόστασης, να συρρικνωθεί δημογραφικά και να καταλυθεί το κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο να αντικατασταθεί με καθεστώς υποτελές στην Τουρκία.

Η Τουρκία κατά την εισβολή/ κατοχή της Κύπρου ακολούθησε τον δοκιμασμένο φρικτό μηχανισμό κατατρομοκράτησης και εξόντωσης άμαχων πληθυσμών, όπως έπραξε στις περιπτώσεις της προσάρτησης της Αλεξανδρέττας και των μειονοτήτων της Μικράς Ασίας (γενοκτονίες Αρμενίων, Ελλήνων, Ασσυρίων, Κούρδων κ.ά.). Διέπραξε στην Κύπρο εγκλήματα που παραβιάζουν τα άρθρα 7 και 8 του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Εγκλήματα εθνοκάθαρσης, όπως βίαιη εκδίωξη πληθυσμού και εξαφάνιση προσώπων, εποικισμό, ανθρωποκτονίες, βασανιστήρια, βιασμούς, καταστροφή των θρησκευτικών και πολιτισμικών μνημείων, αλλαγή των Ελληνικών τοπωνυμίων.

Είναι εγκλήματα πολέμου και κατά της ανθρωπότητας, που παραμένουν ατιμώρητα. Δεν παραγράφονται και η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έπραξε όσα θα έπρεπε για την τιμωρία τους.¹¹

Η εφιαλτική εικόνα της ισλαμοποίησης των κατεχομένων περιγράφεται στο εκδοθέν

⁸ Στο ίδιο και Φανούλα Αργυρού, *Διζωνική vs Δημοκρατία* Διζωνική Εκτέλεση της Κυπριακής Δημοκρατίας 1955-2011 (Λεμεσός: Pastel Editorial Limited, 2019).

⁹ Συνέντευξη Τούρκου υπουργού εξωτερικών Τουράν Γκιουνές, *Ελευθεροτυπία*, 11 Σεπτεμβρίου 1976.

¹⁰ Σαρρής, *Η Άλλη Πλευρά: Πολιτική Χρονογραφία της Εισβολής στην Κύπρο*.

¹¹ Για αναλυτικά στοιχεία βλ. Ιωάννης Μάζης και Βιργινία Μπαλαφούτα, *Γεωπολιτική Πραγματικότητα στο Δίπολο Ελλάδα – Κύπρου* (Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2014) και Κλέαρχος Κυριακίδης, «Οι βασικοί στόχοι της τουρκικής πολιτικής», *Σημερινή, Σημερινή*, 20 Αύγουστου 2019

το 2019 βιβλίο *Η Ισλαμοποίηση της Κατεχόμενης Κύπρου*.¹² Από το 1974 μέχρι το 2019 ισλαμοποιήθηκαν 74 εκκλησίες, κτίσθηκαν 85 νέα ισλαμικά τεμένη και προστέθηκαν οθωμανικού - τουρκικού τύπου μιναρέδες σε 51 μικρά Τουρκοκυπριακά τζαμιά.

Η Τουρκία άλλαξε παράνομα τα Ελληνικά τοπωνύμια όχι μόνο στις κατεχόμενες αλλά και στις ελεύθερες περιοχές (40.000 στις κατεχόμενες περιοχές και άλλα τόσα στις ελεύθερες). Τα αντικατέστησε με Τουρκικά που σχετίζονται με την Τουρκική εισβολή και τον Τουρκικό εθνικισμό για να εξαλειφθεί κάθε ίχνος Ελληνικής παρουσίας και χριστιανικής ζωής στο νησί. Να σβηστεί η ιστορική μνήμη.¹³

3. Το Τρίπτυχο της Τουρκικής στρατηγικής για την Κύπρο, περιλαμβάνει την επεκτατικότητα – την παραβίαση συνθηκών και τού διεθνούς δικαίου και - την απάνθρωπη συμπεριφορά και εκρίζωση πληθυσμών:

- **Επεκτατικότητα:** Βασίζεται στο όραμα ανασύστασης της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, που πηγάζει από τον «εθνικό όρκο» του 1920, στο πλαίσιο του οποίου εντάσσονται οι εκθέσεις Νιχάτ Ερίμ 1956, το *Στρατηγικό Βάθος* του Αχμέτ Νταβούτογλου¹⁴ και η «Γαλάζια Πατρίδα» του Ερντογάν. Σήμερα η Τουρκία διατηρεί κατοχικές δυνάμεις στην Κύπρο την Συρία και το Ιράκ.

- **Παραβίαση Συνθηκών/ Διεθνούς Δικαίου:** Η Τουρκία δεν σέβεται τις Συνθήκες και Συμφωνίες που υπογράφει (Λοζάνης 1923, Ζυρίχης/Λονδίνου 1960, Γ' Βιέννης 1975 κ.ά.). Τις θεωρεί ενδιάμεσους σταθμούς, μέχρι να δημιουργήσει τις συνθήκες να τις παραβιάσει, προς εκπλήρωση των τελικών στόχων της.

Προσφιλής μέθοδος της είναι οι πράξεις προβοκάτσιας, βίας και κατατρομοκράτησης πληθυσμών, όπως οι περιπτώσεις του Πογκρόμ Κωνσταντινουπόλεως 1955,¹⁵ της Τουρκανταρσίας 1963/1964 που υποκίνησε η Τουρκία¹⁶ και τού αφανισμού των Ελλήνων της Ίμβρου και Τενέδου καθώς και των εγκλωβισμένων Ελλήνων της Καρπασίας στην Κύπρο (Παραβίαση Συνθήκης Λοζάνης 1923 και Συμφωνίας Γ Βιέννης 1975)

Δεν σέβεται το διεθνές δίκαιο και το δίκαιο της θάλασσας, τις διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον εποικισμό, ούτε τις αποφάσεις του ΣΑ/ΗΕ, όπως η απομάκρυνση των ξένων στρατευμάτων από την Κύπρο (353/74), η επιστροφή τής Αμμόχωστου (550/1984 και 789/1992), το παράνομο τού ψευδοκράτους (541/83) κ.ά.

- **Απάνθρωπη συμπεριφορά/ εκρίζωση πληθυσμών:** Οι βιαιότητες κατά των μειονοτήτων, εντάσσονται στις μεθόδους για την προώθηση των σχεδίων αποχριστιανοποίησης και αποεβραιοποίησης της Τουρκίας, που είχε συντάξει το τουρκικό κράτος.¹⁷ Η Τουρκία διέπραξε γενοκτονίες στη Μ. Ασία που συνιστούν εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και έμειναν ατιμώρητα αλλά δεν παραγράφονται. Η ατιμωρησία γεννά νέες γενοκτονίες.

Παρόμοιες μεθόδους βίας και τρομοκρατίας, εφαρμόζει η Τουρκία και στους πληθυσμούς των εδαφών που καταλαμβάνει, όπως στις περιπτώσεις των αμάχων, αιχμαλώτων, αγνοουμένων και εγκλωβισμένων της εισβολής στην Κύπρο.

¹² Πέτρος Σαββίδης, *Η Ισλαμοποίηση της Κατεχόμενης Κύπρου* (Λευκωσία: Εκδόσεις Αρματολός, 2019).

¹³ Ανδρέας Μακρίδης, *Ο Εκτουρκισμός των Τοπωνυμίων της Κύπρου: Η Σωβινιστική Πρόκληση*, Λευκωσία: Εκδόσεις Κ. Επιφανίου, 2010).

¹⁴ Αχμέτ Νταβούτογλου, *Το Στρατηγικό Βάθος*, μτφρ. Νικόλαου Ραπτόπουλου (Αθήνα: Εκδόσεις Ποιότητα, 2010).

¹⁵ Σπύρος Βρυώνης, *Ο Μηχανισμός Καταστροφής*, (Αθήνα: Βιβλιοπωλείο ΕΣΤΙΑΣ, 2007).

¹⁶ *Αιματηρή Αλήθεια*, (Λευκωσία: Κίνηση Ελευθερία και Δικαιοσύνη στη Κύπρο, 2009).

¹⁷ Ντιλέκ Γκιουβέν, *Εθνικισμός, Κοινωνικές Μεταβολές και Μειονότητες* (Αθήνα: Βιβλιοπωλείο ΕΣΤΙΑΣ, 2009).

Θύματα του μηχανισμού εξόντωσης, που ακολουθεί η Τουρκία, είναι οι Αρμένιοι, οι Ασσύριοι, οι Κούρδοι και οι Έλληνες της Μικράς Ασίας και της Κύπρου, αλλά και οι Κούρδοι της Συρίας, όπου σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη ευρείας κλίμακας εθνοκάθαρση από την Τουρκία.

Αναθεωρητική Πολιτική Τουρκίας κατά του Ελληνισμού

Η Τουρκία ακολουθεί αναθεωρητική επεκτατική πολιτική κατά του Ελληνισμού. Να θέσει υπό τον έλεγχο της όλη την Κύπρο και να περιορίσει τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας στο Ανατ. Αιγαίο την Μεσόγειο και τη Δυτική Θράκη.

Για την υλοποίηση της, παραβιάζει την σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας και επιδιώκει να επεκτείνει τα κυριαρχικά δικαιώματα της σε ολόκληρη την θαλάσσια ζώνη που εκτείνεται στις δυτικές ακτές της μέχρι το μέσο του Αιγαίου περιλαμβανομένων των νησιών του και στις νότιες ακτές της μέχρι την γραμμή νοτίως Κρήτης-Κύπρου. Επιδιώκει να ανατρέψει τις διατάξεις της συνθήκης της Λοζάνης (ήδη το πέτυχε για την Κύπρο το 1960), να καταλύσει την Κυπριακή Δημοκρατία, να την αντικαταστήσει με καθεστώς υποτελής στην Τουρκία και να αποστρατικοποιήσει τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Διατηρεί επί μισό αιώνα στο καταληφθέν έδαφος της Κύπρου ισχυρές τουρκικές δυνάμεις κατοχής.

Χρησιμοποιεί, ως κύριο μέσο προώθησης του στόχου της, την στρατιωτική ισχύ με ιδιαίτερη βαρύτητα τις αεροναυτικές της δυνάμεις, τον ερευνητικό στόλο και γεωτρύπανα της καθώς και την δημογραφική αλλοίωση πληθυσμών. Επιδιώκει με την προβολή ή χρήση στρατιωτικής ισχύος, να αναγκάσει σε υποταγή τον Ελληνισμό.

Η επεκτατική στρατηγική της Τουρκίας σε βάρος της Κύπρου, με υπόβαθρο το όραμα του νέο-οθωμανικού ηγεμονισμού, όπως αναπτύσσεται στο βιβλίο *Στρατηγικό Βάθος*,¹⁸ υποβοηθήθηκε από την Βρετανία η οποία όπως και σε άλλες αποικίες της εφάρμοσε και στην Κύπρο την πολιτική «διαίρει και βασίλευε» για να αποτρέψει την ένωση της με την Ελλάδα. Υποβοηθήθηκε και από στρατηγικά λάθη του Ελληνισμού.

Τουρκικές Επιδιώξεις στην Ανατολική Μεσόγειο

Η Ανατολική Μεσόγειος είναι μία από τις στρατηγικότερες περιοχές του πλανήτη, η οποία επηρεάζει την διεθνή ασφάλεια, την ενέργεια, την ναυσιπλοΐα και το εμπόριο. Η Τουρκία εδραιώνεται στρατιωτικά στην Κύπρο και επιδιώκει να ενισχύσει τον ρόλο και την επιρροή της στη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Να αναδειχθεί σε κυρίαρχη δύναμη, προς εξυπηρέτηση των στρατηγικών συμφερόντων της, με την προβολή της αεροναυτικής ισχύος της. Ιδιαίτερα μετά τον εντοπισμό μεγάλων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, η Τουρκία προχώρησε σε στρατηγικό σχεδιασμό αρπαγής του ενεργειακού πλούτου, που υπάρχει στην ΑΟΖ της Κύπρου και Ελλάδας στο χώρο μεταξύ Ρόδου-Κύπρου. Προχώρησε σε συντονισμένες δράσεις σε όλα τα επίπεδα και με όλα τα μέσα:

- Σύνταξη νομοθεσιών και έκδοση χαρτών με τους οποίους αμφισβητεί τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κύπρου και Ελλάδας στον θαλάσσιο χώρο μεταξύ Ρόδου-Κύπρου.

¹⁸ Νταβούτογλου, *Το Στρατηγικό Βάθος*.

– Παράνομη οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας μεταξύ Τουρκίας και ψευδοκράτους καθώς και υπογραφή παράνομης Συνθήκης για τα θαλάσσια όρια μεταξύ Τουρκίας και Λιβύης, προς δημιουργία ΑΟΖ στη Μεσόγειο θάλασσα (Τουρκολυβικό Μνημόνιο)

– Παράνομες ερευνητικές δραστηριότητες προς ανεύρεση υδρογονανθράκων και αδειοδοτήσεις σε θαλάσσιες περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου, που θα έπρεπε Ελλάδα ή Κύπρος να είχαν εντάξει στις ΑΟΖ τους, που εφάπτονται και δυστυχώς δεν έχουν ακόμα οριοθετήσει μεταξύ τους.

– Εκτέλεση αεροναυτικών ασκήσεων στην Ανατολική Μεσόγειο στο χώρο του FIR και Έρευνας-Διάσωσης της Ελλάδας και Κύπρου χωρίς να ακολουθεί την προβλεπόμενη διαδικασία έκδοσης NAVTEX και NOTAM

– Άρνηση συμμόρφωσης προς τις διατάξεις της διεθνούς σύμβασης για το δίκαιο της θάλασσας, που αναγνωρίζει το δικαίωμα σε ΑΟΖ στα νησιά.

– Απειλές και παρενοχλήσεις των ερευνητικών δραστηριοτήτων της Κυπριακής Δημοκρατίας εντός της ΑΟΖ της, την οποία δεν αναγνωρίζει η Τουρκία

– Κατασκευή σύγχρονων ερευνητικών σκαφών και αγορά θαλάσσιων γεωτρύπανων.

– Συγκρότηση ειδικής ναυτικής δύναμης που σταθμεύει έναντι της Κύπρου στη Μερσίνα (Ναυτική Διοίκηση Μερσίνας) προς έλεγχο του θαλάσσιου χώρου της Ανατολικής Μεσογείου και τη συνοδεία των ερευνητικών σκαφών και γεωτρύπανων της Τουρκίας.

– Σταδιακή μετατροπή των κατεχομένων εδαφών στην Κύπρο σε προωθημένο αεροναυτικό ορμητήριο προς την ΑΜ.

– Αξιοποίηση της Τουρκικής Εταιρείας πετρελαίων (ΤΡΑΟ) και εκφοβισμό ξένων εταιρειών να μην δραστηριοποιούνται στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η Τουρκία συστηματικά και μεθοδικά από το 1973 μέχρι σήμερα παραβιάζει τον εναέριο και θαλάσσιο χώρο της Ελλάδας και Κύπρου στην ΑΜ και το Αιγαίο για να:

– Αλλάξει το status quo προς όφελος της. Να ακρωτηριάσει το FIRAθηνών-Λευκωσίας, τον θαλάσσιο χώρο έρευνας-Διάσωσης και την υφαλοκρηπίδα-ΑΟΖ τους.

– Δημιουργήσει μια θαλάσσια και εναέρια λεωφόρο στις Δυτικές και Νότιες ακτές της Μικρασιατικής χερσονήσου όπου θα έχει τον πλήρη έλεγχο. Μια εκτεταμένη θαλάσσια ζώνη, που θα της προσφέρει ασφάλεια, ενεργειακούς πόρους και δυνατότητα ναυτικής επέκτασης στη Μεσόγειο και πέραν αυτής. Αυτό καταγράφεται στο βιβλίο του τέως πρωθυπουργού της Τουρκίας Νταβούτογλου. Ειδικά για τη στρατηγική σημασία της Κύπρου ο Νταβούτογλου σημειώνει: «....Ακόμα και αν δεν υπήρχε ούτε ένας μουσουλμάνος Τούρκος εκεί, η Τουρκία οφείλει να διατηρεί κυπριακό ζήτημα... Είναι είδος πλωτής βάσης για την συνολική ασφάλεια της χερσονήσου της Μικράς Ασίας... Καμιά παγκόσμια περιφερειακή δύναμη, που κάνει στρατηγικούς υπολογισμούς στην Μέση Ανατολή στην Ανατολική Μεσόγειο, στο Αιγαίο, στην διώρυγα του Σουέζ, στην Ερυθρά Θάλασσα και στον Περσικό κόλπο δεν μπορεί να παραμελήσει την Κύπρο...».¹⁹

Η Ανατολική Μεσόγειος έχει βαρύνουσα σημασία για τα ζωτικά συμφέροντα της Ελλάδας και Κύπρου ειδικά στο θαλάσσιο χώρο μεταξύ Ρόδου-Κύπρου. Συμφέροντα τα οποία σχετίζονται με την ασφάλεια, την ενέργεια, την ΑΟΖ, την έρευνα-διάσωση, την ναυτιλία, το εμπόριο το FIR. Ο γεωγραφικός και αμυντικός χώρος της Κύπρου και της Ελλάδας είναι ενιαίος και η Τουρκία επιδιώκει να τον διασπάσει. Ελλάδα και Κύπρος έπρεπε να είχαν οριοθετήσει την ΑΟΖ τους στην Ανατολική Μεσόγειο. Δεν το έχουν πράξει με αποτέλεσμα να εκμεταλλεύεται αυτό το κενό η Τουρκία.

Η Τουρκία έχει δεσμεύσει ένα αξιόμαχο Σώμα Στρατού στην Κύπρο, ανεπτυγμένο

¹⁹ Στο ίδιο, 279-80.

έναντι της Εθνικής Φρουράς και των Ελλαδικών δυνάμεων που σταθμεύουν στην Κύπρο.

Η Ελλάδα έχει ηθική υποχρέωση (συμμετοχή του Κυπριακού Ελληνισμού σε όλους τους απελευθερωτικούς αγώνες του Ελληνικού έθνους) και συμβατική υποχρέωση (Συνθήκη Εγγυήσεως 1960 άρθρο II) να προστατεύσει την Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία τελεί σε κατάσταση ημικατοχής επί 50 χρόνια από την Τουρκία, η οποία συνεχίζει την επιθετικότητα της. Η Ελλάδα έχει και υποχρέωση δύναμει του συντάγματος της, να προστατεύσει τα δικά της στρατεύματα που βρίσκονται νόμιμα στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΕΛΔΥΚ).

Η ανάπτυξη στρατηγικών συνεργασιών του Ελληνισμού (Ελλάδα, Κύπρος) σε θέματα ενέργειας, ασφάλειας κ.ά. με το Ισραήλ και αραβικές χώρες της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου συνέβαλαν σε ένα βαθμό στην ανάσχεση των επιδιώξεων της Τουρκίας να αποκτήσει κυρίαρχο ρόλο στην Ανατολική Μεσόγειο. Οι ΗΠΑ διαμορφώνουν νέα αρχιτεκτονική ασφάλειας στην περιοχή με βαρύτητα στην ενεργειακή ασφάλεια, την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και την απρόσκοπτη διακίνηση του εμπορίου/ ενέργειας και διεξαγωγή της ναυσιπλοΐας. Το σχήμα 3+1 (Ελλάδα, Κύπρος, Ισραήλ + ΗΠΑ) είναι μια πτυχή αυτής της αρχιτεκτονικής, που βρίσκεται σε στάδιο διαμόρφωσης και η Τουρκία επιδιώκει να αποκτήσει ρόλο σε βάρος των συμφερόντων της Ελλάδας και Κύπρου χωρίς να συμμορφώνεται προς τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας.

Στρατηγική Κατευνασμού του Ελληνισμού

Ο Ελληνισμός και ιδιαίτερα μετά την εισβολή του 1974, απέτυχε να προτάξει αξιόπιστη στρατηγική ανάσχεσης της Τουρκικής στρατηγικής επέκτασης. Αιτία της αποτυχίας είναι η έλλειψη πανεθνικής στρατηγικής του Ελληνισμού για απελευθέρωση της Κύπρου και η ανατροπή του ισοζυγίου δυνάμεων προς όφελος της Τουρκίας, που οδήγησε στην στρατηγική του κατευνασμού και της υποχωρητικότητας, που όχι μόνο δεν ανακόπτει την Τουρκική επιθετικότητα, αλλά την αυξάνει συνεχώς.

Η στρατηγική αυτή, χρονοβόρων συνομιλιών, υπό την απειλή των τουρκικών δυνάμεων κατοχής, με την παράνομη υποτελή διοίκηση της Τουρκίας, για λύση ΔΔΟ που επέβαλαν η Τουρκία και Βρετανία, μετέτρεψε το διεθνές έγκλημα που διέπραξε η Τουρκία σε βάρος της Κύπρου, σε δικονομική διαφορά. Επέτρεψε στη Τουρκία να παγιώσει τα τετελεσμένα της κατοχής χωρίς κόστος και να συνεχίσει τις εποικιστικές και επεκτατικές δράσεις της σε βάρος της Κύπρου σε όλους τους τομείς με νέα τετελεσμένα επί του εδάφους, και στην τράπεζα των συνομιλιών.

Ο Ελληνισμός διέπραξε και σοβαρά στρατηγικά λάθη που υποβοήθησαν την τουρκική επεκτατική στρατηγική. Κατά τη γνώμη μου αυτά είναι: (1) η μη στήριξη του αγώνα της ΕΟΚΑ από την Ελληνική κυβέρνηση για Αυτοδιάθεση-Ένωση με την Ελλάδα, παρά την καθολική στήριξη του από τον Ελληνικό λαό, (2) η αποδοχή από την Ελλάδα συμμετοχής της Τουρκίας στην τριμερή διάσκεψη του Λονδίνου (1955) με την οποία απέκτησε ρόλο στο κυπριακό. Η Τουρκία με τη συνθήκη της Λοζάνης το 1923 είχε απολέσει όλα τα δικαιώματα της επί της Κύπρου (3) η αποδοχή των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου, που έδωσαν επεμβατικά και εγγυητικά δικαιώματα στην Τουρκία και έφεραν τον Τουρκικό στρατό στην Κύπρο, (4) η απομάκρυνση της Ελληνικής μεραρχίας, που αποδυνάμωσε την άμυνα του νησιού (5) το εγκληματικό πραξικόπημα κατά της κυβέρνησης Μακαρίου από την δικτατορική κυβέρνηση της Ελλάδας που έδωσε την

αφορμή της Τουρκικής εισβολής το 1974. Η δικτατορική κυβέρνηση και οι υπό τον έλεγχο της στρατιωτικές ηγεσίες στην Ελλάδα και Κύπρο (Αρχηγείο Ενόπλων Δυνάμεων, Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς) δεν εφάρμοσαν το Σχέδιο Αμύνης Κύπρου. Δεν εστάλησαν στην Κύπρο οι προβλεπόμενες από το Σχέδιο ελλαδικές αεροναυτικές ενισχύσεις, δεν έγινε έγκαιρη κινητοποίηση της Εθνικής Φρουράς, ούτε εφαρμογή τού ειδικού σχεδίου αντεπιθέσεως ΒΕΛΟΣ στην ακτή της Κερύνειας. Ήσαν πράξεις που υποβοήθησαν την επιτυχία της Τουρκικής εισβολής για τις οποίες φέρουν βαρύτερες ευθύνες η δικτατορική κυβέρνηση της Ελλάδας και οι στρατιωτικές ηγεσίες της. Ευθύνες έχει και η Ελληνική κυβέρνηση που αντικατέστησε την δικτατορική στη Β' φάση της εισβολής και δεν στήριξε την Κύπρο για την οποία είχε ηθική και συμβατική υποχρέωση, (6) η υιοθέτηση χρονοβόρων διακοινοτικών συνομιλιών για λύση ΔΔΟ, που μετέτρεψαν το διεθνές έγκλημα το οποίο διέπραξε η Τουρκία σε βάρος της Κύπρου σε δικοινοτική διαφορά και απενοχοποίησαν την Τουρκία. (7) μη επαρκής ενίσχυση της άμυνας της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία παρουσιάζει σοβαρό πρόβλημα εθνικής ασφάλειας και αδρανοποίησης τού Δόγματος τού Ενιαίου Αμυντικού Χώρου (ΔΕΑΧ) Κύπρου – Ελλάδας, που λειτούργησε την περίοδο 1993-2000 και παρά το γεγονός ότι υπήρξε μία ελλιπής μορφή αμυντικής συμμαχίας, πρόσφερε σημαντικά οφέλη στις αμυντικές δυνατότητες των ενόπλων δυνάμεων Ελλάδας-Κύπρου στη Ανατ. Μεσόγειο και Κύπρο.

Με τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου εγκαταλείπεται ο στρατηγικός στόχος τού αγώνα της ΕΟΚΑ για Αυτοδιάθεση-Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, παραβιάζεται η πρώτη αρχή του πολέμου «Επιλογή του Σκοπού και Εμμονή εις Αυτόν» και η Τουρκία επιτυγχάνει ανατροπή των διατάξεων της συνθήκης της Λοζάνης, με την οποία είχε απολέσει όλα τα δικαιώματα της στη Κύπρο (μεγάλη διπλωματική επιτυχία της Τουρκίας).

Παρούσα κατάσταση Εθνικής Ασφάλειας στην Κύπρο

Η Τουρκία υλοποιεί σταδιακά, αδίστακτα και μεθοδικά τον στρατηγικό στόχο της, που έθεσε από τη δεκαετία του 1950, να θέσει υπό τον έλεγχο της την Κύπρο. Μέχρι σήμερα πέτυχε να την διχοτομήσει και να την αλλοιώσει δημογραφικά. Προς ολοκλήρωση του στόχου της, συνεχίζει την επιθετική πολιτική της κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας σε όλους τούς τομείς.

Στον στρατιωτικό τομέα: προωθήσεις στη νεκρή ζώνη, παραβιάσεις της ΑΟΖ και τού εναερίου χώρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, συνεχή ενίσχυση των τουρκικών δυνάμεων κατοχής και των στρατιωτικών υποδομών τους, κατασκευή οχυρωματικών έργων, επεμβάσεις στην κλειστή περιοχή της Αμμοχώστου, απειλές κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας για το «Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο» της, μετατροπή του αεροδρομίου Λευκονοίκου σε στρατιωτική βάση, σχεδιασμός κατασκευής ναυτικής βάσης και εγκατάστασης στη Καρπασία ραντάρ παρακολούθησης πλοίων. Η Τουρκία σταδιακά μετατρέπει τα κατεχόμενα σε στρατιωτική βάση/ ορμητήριο προς εξυπηρέτηση των επιθετικών δράσεων της στην Κύπρο και την Ανατολική Μεσόγειο.

Στον πολιτικό και διπλωματικό τομέα: επιδιώκει διεθνή αναγνώριση τού ψευδοκράτους, στο οποίο επιδίδεται με ξέφρενους ρυθμούς σε σφετερισμό και παράνομη ανάπτυξη χιλιάδων στρεμμάτων γης που ανήκουν σε Έλληνες της Κύπρου. Τα Ηνωμένα Έθνη παραμένουν αδρανή στην αυθαιρεσία και παρανομία του ισχυρού. Στο Κυπριακό η Τουρκία επιδιώκει λύση συνομοσπονδίας δύο κρατών, που θα μετατρέψει το νησί σε τουρκικό προτεκτοράτο.

Στον δημογραφικό τομέα: Έχει τουρκοποιήσει και εξισλαμίσει πλήρως τις κατεχόμενες περιοχές, με μαζική εμφύτευση Τούρκων εποίκων, τζαμιών και ιμάμηδων. Εκρίζωσε τον Ελληνικό πληθυσμό που πλειοψηφούσε συντριπτικά και εφάρμοσε φρικτό μηχανισμό εθνοκάθαρσης με διάπραξη εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας που έμειναν ατιμώρητα. Το ίδιο απεργάζεται και για τις ελεύθερες περιοχές στις οποίες προωθεί παράνομα μουσουλμάνους μετανάστες, που έφθασαν στο ανησυχητικό ποσοστό 6% του πληθυσμού. Η Τουρκία υλοποιεί στη Κύπρο σχέδιο εθνοκάθαρσης με στόχο να εκριζώσει τον Χριστιανικό Ελληνισμό και να εμφυτεύσει τον Τουρκικό ισλαμισμό. Να μετατρέψει τους Έλληνες της Κύπρου σε μια ανίσχυρη μειοψηφία. Όσοι επιβιώσουν, να αναγκασθούν να μεταναστεύσουν από φόβο για την ζωή και την ευημερία τους. Ο Ισλαμικός φανατισμός επιβάλλει ανελεύθερο πολιτισμικό περιβάλλον σκοταδισμού και καταπολεμά τον χριστιανισμό και τον δυτικό τρόπο ζωής.

Η εθνική ασφάλεια της Κυπριακής Δημοκρατίας παρουσιάζει μεγάλη τρωτότητα λόγω της συνεχιζόμενης τουρκικής επιθετικότητας, της αποδυναμωμένης στρατιωτικής ισχύος της Κυπριακής Δημοκρατίας και της υιοθέτησης λύσης ΔΔΟ στο κυπριακό.

Τουρκική επιθετικότητα: Οι τουρκικές δυνάμεις κατοχής επιπέδου Σώματος Στρατού παραμένουν παράνομα επί μισό αιώνα στο νησί, εκσυγχρονίζονται συνεχώς και ενισχύονται με βαρέα επιθετικά οπλικά συστήματα (πρόσφατα με αυτοκινούμενα πυροβόλα 155 χιλ). Έχουν δυνατότητα να επιτεθούν αιφνιδιαστικά κατά των ελευθέρων περιοχών, με αποστολή να εξυπηρετήσουν την τουρκική στρατηγική τού εξαναγκασμού. Δηλαδή με την απειλή ή χρήση στρατιωτικής ισχύος να αναγκάσει τους Έλληνες της Κύπρου να αποδεχθούν λύση Τουρκικών όρων στο Κυπριακό, προς ολοκλήρωση του στόχου της να θέσει όλη την Κύπρο υπό τον έλεγχο της.

Αποδυναμωμένη στρατιωτική ισχύς της Κυπριακής Δημοκρατίας: Είχε επικρατήσει η λανθασμένη «σχολή σκέψης» ότι οι μικρές χώρες είναι μάταιο να δίδουν βαρύτητα στη στρατιωτική ισχύ. Αυτό είχε ως συνέπεια την μεγάλη συμπίεση των προϋπολογισμών άμυνας και την απότομη μείωση της στρατιωτικής θητείας, χωρίς να έχει μεταβληθεί η τουρκική απειλή, με αρνητικές επιπτώσεις στο αξιόμαχο της Εθνικής Φρουράς (μέσα, οπλικά συστήματα, επάνδρωση, ετοιμότητα, ηθικό).

Λύση ΔΔΟ στο Κυπριακό: Η Κυπριακή Δημοκρατία εμμένει στη λύση ΔΔΟ στο Κυπριακό, παρά το γεγονός ότι την απέρριψε ο Κυπριακός Ελληνισμός με το δημοψήφισμα τού 2004 για το σχέδιο Ανάν (ΔΔΟ) και παρά το γεγονός ότι αυτή η λύση δεν οδηγεί σε κανονικό δημοκρατικό κράτος. Καταλύει την Κυπριακή Δημοκρατία, νομιμοποιεί την διχοτόμηση, παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ενότητα του κράτους, την δημοκρατική αρχή της πλειοψηφίας στη λήψη αποφάσεων και την αρχή της ασφάλειας, αφού το κυπριακό κράτος δεν θα έχει δικαίωμα να έχει ένοπλες δυνάμεις. Όλα αυτά τα δυσμενή στοιχεία της ΔΔΟ, περιλαμβάνονται στις συγκλίσεις των διακοινοτικών συνομιλιών. Με τις συνεχείς υποχωρήσεις μας, η ΔΔΟ κατέληξε σε συγκαλυμμένη μορφή συνομοσπονδίας δύο κρατών, που δεν διαφέρει πολύ από την λύση δύο κρατών (συνομοσπονδία δύο κρατών) που υποστηρίζει σήμερα η Τουρκία. Είναι τραγικό να επιδιώκεται η επανέναρξη των συνομιλιών για το Κυπριακό, όταν οι δύο λύσεις που υπάρχουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων (ΔΔΟ, δύο κράτη) είναι τουρκικών όρων. Παρόμοια λύση με την ΔΔΟ επιβλήθηκε στη Βοσνία και παρέλυσε η λειτουργία του κράτους. Με την ΔΔΟ θα αναβιώσουν τα εφιαλτικά ΒΕΤΟ των Τουρκοκυπρίων, που επέβαλαν η Τουρκία και Βρετανία στο σύνταγμα τού 1960 της Κυπριακής Δημοκρατίας, και

οδήγησαν το κράτος σε λειτουργικό αδιέξοδο. Η ανάγκη εξεύρεσης μηχανισμού επίλυσης αδιεξόδων στην ΔΔΟ (αναζητείται ακόμα!), όπως οι 3 ξένοι δικαστές στο σχέδιο Ανάν, καταπατά την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Καμία σύγχρονη δημοκρατία δεν έχει μηχανισμό επίλυσης αδιεξόδων ούτε χρειάζεται γιατί εφαρμόζεται η βασική δημοκρατική αρχή της πλειοψηφίας στη λήψη αποφάσεων και δεν προκαλούνται αδιέξοδα.

Για να ανακοπεί η πορεία τουρκοποίησης της Κύπρου πρέπει να αναθεωρηθεί η πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας: (1) να ενισχυθεί επείγοντως η στρατιωτική ισχύς της (Εθνική Φρουρά-ΔΕΑΧ-συμμαχίες), (2) να απορριφθεί η λύση ΔΔΟ, και να επανατοποθετηθεί το Κυπριακό στην ορθή βάση του ως θέμα εισβολής, κατοχής, εποίκισμού, εθνοκάθαρσης και (3) να τεθεί φραγμός στη δημογραφική αλλοίωση.

Προϋποθέσεις για την αναθεώρηση: (1) Η συνειδητοποίηση των θανάσιμων κινδύνων από την επιθετικότητα της Τουρκίας και την υποστήριξη εφαρμογής λύσης ΔΔΟ, (2) η κατανόηση της αξίας της στρατιωτικής ισχύος (παραγωγός ασφάλειας) για την επιβίωση μας και η αύξηση των χρηματικών πόρων προς ενίσχυση της. Η μόνη ελπίδα να απαλλαγούμε από την τουρκοβρετανική ΔΔΟ, στην οποία είναι εγκλωβισμένες, η κυβέρνηση μας και οι πολιτικές ηγεσίες των περισσότερων κομμάτων, είναι η αφύπνιση του λαού. Αν ο λαός ενημερωθεί αντικειμενικά και διαλυθούν οι ψευδαισθήσεις, που του καλλιεργούν ότι «η ΔΔΟ επανενώνει την Κύπρο και αποτρέπει την διχοτόμηση» θα ανατρέψει αυτή την λύση, που οδηγεί στην τουρκοποίηση της Κύπρου.

Έλλειψη Στρατηγικής Αντίληψης για την Ασφάλεια

Σήμερα η αμυντική θωράκιση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν βρίσκεται στο απαιτούμενο επίπεδο για ένα ημικατεχόμενο κράτος, που υπέστη βάρβαρη Τουρκική εισβολή, κατοχή, εποίκισμό, εθνοκάθαρση. Υφίσταται επί μισό αιώνα την αδιστακτη επιθετικότητα της Τουρκίας, που συνιστά την μέγιστη απειλή κατά της ύπαρξης του Ελληνισμού της Κύπρου.

Κατά την εκτίμηση μου, η υποβάθμιση της αμυντικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας, οφείλεται στην έλλειψη στρατηγικής αντίληψης για την ασφάλεια από μεγάλο μέρος του πολιτικού, επιχειρηματικού και ακαδημαϊκού κόσμου, που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό και την αντίληψη των πολιτών. Το σκεπτικό τους είναι ότι η μικρή Κύπρος, είναι μάταιο να δαπανά για την άμυνα της, όταν έχει να αντιμετωπίσει την συγκριτικά πανίσχυρη Τουρκία.

Μπορούμε να προσδιορίσουμε, ως γενεσιουργό αιτία της έλλειψης στρατηγικής αντίληψης για την ασφάλεια, την υποτίμηση δύο βασικών παραγόντων:

1. Της επικινδυνότητας Τουρκικής στρατηγικής για την Κύπρο, όπως αυτή σχεδιάστηκε από τον Νιχάτ Ερίμ την δεκαετία του 1950 και έκτοτε ακολουθείται πιστά, με στόχο τον έλεγχο ολόκληρης της Κύπρου, την οποία μέχρι σήμερα πέτυχε να διχοτομήσει βίαια και να αλλοιώσει δημογραφικά. Συνεχίζει την προσπάθεια της για να πετύχει το τελικό στόχο της, ακολουθούσα την στρατηγική του εξαναγκασμού (απειλή χρήσης ισχύος για να επιβάλει τους όρους της).

2. Της αξίας της στρατιωτικής ισχύος, όπως αυτή εξάγεται από την ιστορική πραγματεία του σοφού πρόγονου μας Θουκυδίδη:²⁰

- Απαιτείται ισχύς για να διεκδικήσεις το δίκαιον σου.²¹
- Οι ισχυροί δεν σέβονται τις ανοχύρωτες πολιτείες και θέτουν τα συμφέροντα τους

²⁰ Θουκυδίδου, *Ιστορίαι* (Αθήνα: Λιακόπουλος, 2007).

²¹ Στο ίδιο, (Δ 86, Ε 89).

υπεράνω του δικαίου.²²

• Οι συνεχείς υποχωρήσεις έναντι του αντιπάλου, όχι μόνον δεν ανακόπτουν, αλλά αυξάνουν την επιθετικότητα του.²³

• Απαιτείται δυνατότητα αντίστασης για να διεκδικήσεις την ελευθερία σου.²⁴

Η ιστορία είναι αμείλικτη και διδάσκει ότι οι ισχυροί, δεν σέβονται τις ανοχύρωτες πολιτείες. Υπολογίζουν μόνο τούς αντιπάλους που προβάλλουν αντίσταση και τους προκαλούν κόστος σε αίμα και διεθνή κατακραυγή, όσο μικροί και να είναι. Γί' αυτό η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να ενισχύσει την αμυντική ικανότητα της. Αυτό, δεν σημαίνει, εξοπλιστικούς ανταγωνισμούς με την Τουρκία, γιατί θα καταρρεύσουμε οικονομικά και κατ' επέκταση αμυντικά, λόγω του τεράστιου ανισοζυγίου δυνάμεων. Μπορούμε όμως να έχουμε ένα μικρό, σύγχρονο και αποτελεσματικό στρατό, με αυξημένες αποτρεπτικές και αμυντικές ικανότητες, με υψηλό ηθικό και αποφασιστικότητα να αγωνισθεί για την επιβίωση και τα δίκαια μας. Παράλληλα να ενισχύσουμε τους εξωτερικούς συντελεστές εξισορρόπησης ισχύος προς την Τουρκία, όπως η αναβίωση του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Κύπρου - Ελλάδας και η ανάπτυξη συμμαχιών με γειτονικές και άλλες χώρες. Να βασίζονται στη σύγκλιση κοινών συμφερόντων αλλά και στην κοινή συνεισφορά στην ασφάλεια.

Η έλλειψη στρατηγικής αντίληψης για την ασφάλεια είχε δυσμενείς επιπτώσεις στην αμυντική θωράκιση της Κυπριακής Δημοκρατίας (υλική και ηθική) και οδήγησε σε σοβαρές αδυναμίες:

1. Στην εξασθένηση της μαχητικής ισχύος της Εθνικής Φρουράς. Παρά το γεγονός ότι υπήρχε επάρκεια χρημάτων για τα εξοπλιστικά προγράμματα, οι κυβερνήσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, ακολουθώντας για χρόνια την πρακτική, να διαθέτουν για την Εθνική Φρουρά, μόνο μικρό μέρος, από τις εισπράξεις του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, με επιπτώσεις στις επιχειρησιακές δυνατότητες της στη ξηρά την θάλασσα και τον αέρα. Ούτε, η ανεύρεση φυσικού αερίου στην ΑΟΖ της Κύπρου μετέβαλε την κατάσταση.

2. Στην αδρανοποίηση του Δόγματος του ΕΑΧ, Κύπρου-Ελλάδας από εμφανίσεως του σχεδίου Ανάν, που οδήγησε στην αύξηση της επιθετικότητας της Τουρκίας στο θαλάσσιο χώρο μεταξύ Ρόδου - Κύπρου και των διεκδικήσεων της σε βάρος των ΑΟΖ Ελλάδας - Κύπρου.

3. Στην έλλειψη θεσμικού κειμένου Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας, από την οποία πηγάζει η εξωτερική και αμυντική πολιτική του κράτους.

4. Σε συνεχείς υποχωρήσεις στις διακοινοτικές συνομιλίες προς τις τουρκικές θέσεις και στην αποδοχή, όπως το Κυπριακό κράτος στα πλαίσια λύσης, να μην έχει το δικαίωμα να έχει ένοπλες δυνάμεις. Να είναι κράτος περιορισμένης κυριαρχίας, το οποίο θα στερείται της δυνατότητας αυτοάμυνας και αντιμετώπισης εξωτερικών απειλών.

Τόσο μεγάλη είναι η έλλειψη κατανόησης της Τουρκικής στρατηγικής για την Κύπρο, που ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας στη διάσκεψη της Γενεύης την 13 Ιανουαρίου 2017 πρότεινε **συμμαχία** «alliance» της αποστρατιωτικοποιημένης Κύπρου με την Τουρκία, μετά την λύση, με το σκεπτικό ότι με την εν λόγω χώρα μοιραζόμαστε κοινές ανησυχίες και προκλήσεις «share common concerns and challenges»!. Το πλήρες κείμενο

²² Στο ίδιο, ΣΤ 85.

²³ Στο ίδιο, Α 140.

²⁴ Στο ίδιο, Δ 92.

στην Αγγλική, της ομιλίας του προέδρου μας, περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών της Κυπριακής Δημοκρατίας.²⁵

5. Στην ανάπτυξη κλίματος **ηττοπάθειας** και απαξίωσης της άμυνας στη συνείδηση μέρους του Κυπριακού Ελληνισμού. Αυτή η στάση λειτουργεί ως φθοροποιός παράγοντας για την Εθνική μας Ασφάλεια.

Από τα παραπάνω συνάγεται, ότι η ανακοπή της Τουρκικής επιθετικότητας και επεκτατικότητας σε βάρος της Κύπρου, επιβάλλει αλλαγή της στρατηγικής αντίληψης για την ασφάλεια. Το Κυπριακό είναι κατ' εξοχήν πρόβλημα ασφάλειας, που συνίσταται στην επιδίωξη της Τουρκίας, να επεκτείνει την κυριαρχία της σε όλη την Κύπρο και στην απαίτηση για τον ελληνισμό να την ανακόψει. Ανακοπή, που πρέπει να βασισθεί σε μια **νέα στρατηγική εθνικής επιβίωσης**, η οποία δεν θα παραγνωρίζει τον Θουκυδίδη (ενδυνάμωση ισχύος) και τον Νιχάτ Ερίμ (Τουρκική στρατηγική για έλεγχο όλης της Κύπρου).

Συμπεράσματα – Προτάσεις

Τουρκία: Η Τουρκία από την δεκαετία του 1950 έθεσε ως στρατηγικό στόχο τον έλεγχο της Κύπρου, για να αποτρέψει την Ένωση του νησιού με την Ελλάδα, να βελτιώσει τις συνθήκες ασφάλειας της Μικρασιατικής χερσονήσου και να ενισχύσει την επιρροή της στην Ανατολική Μεσόγειο και πέραν αυτής. Υλοποίησε σταδιακά αδίστακτα και μεθοδικά τη στρατηγική της και μέχρι σήμερα πέτυχε να διχοτομήσει την Κύπρο και να την αλλοιώσει δημογραφικά. Κατέλαβε το βόρειο τμήμα της, εκρίζωσε τον Ελληνικό πληθυσμό, που πλειοψηφούσε συντριπτικά, τον αντικατέστησε με τούρκους εποίκους από την Τουρκία, διατηρεί ισχυρές τουρκικές δυνάμεις κατοχής και εγκατέστησε υποτελή διοίκηση την «ΤΔΒΚ», την οποία μετέτρεψε σε οιονεί επαρχία της (πλειοψηφία εποίκων, διμερείς συμφωνίες εξάρτησης σε όλους τούς τομείς). Συνεχίζει τις επιθετικές δράσεις της κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας σε όλους τούς τομείς για να ολοκληρώσει τον στόχο της να θέσει όλη την Κύπρο υπό το στρατηγικό έλεγχο της.

Στην Ανατολική Μεσόγειο η Τουρκία ενίσχυσε τον ναυτικό στόλο της (ναυτική διοίκηση Ανατολικής Μεσογείου, ερευνητικά σκάφη, γεωτρύπανα) και επιδιώκει να αποκτήσει κυρίαρχο ρόλο και να σφετερισθεί τα ενεργειακά αποθέματα της Κύπρου και Ελλάδας. Περιφρονεί κατάφορα την σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας των Ηνωμένων Εθνών. Μετατρέπει σταδιακά το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου σε τουρκική στρατιωτική βάση προς εξυπηρέτηση των επεκτατικών σχεδιασμών της στην Κύπρο και την Ανατολική Μεσόγειο.

Ελληνισμός: Ο Ελληνισμός μετά την Τουρκική εισβολή και κατοχή τού βορείου τμήματος της Κύπρου το 1974, απέτυχε να συντάξει και υλοποιήσει πανεθνική στρατηγική απελευθέρωσης τού νησιού. Ακολούθησε στρατηγική κατευνασμού, που όχι μόνο δεν ανέκοψε αλλά αύξησε την Τουρκική επιθετικότητα. Μετά την εισβολή διέπραξε τρία νέα στρατηγικά λάθη που μας ταλανίζουν μέχρι σήμερα: (1) Την υιοθέτηση των ούτω καλουμένων Διακοινοτικών Συνομιλιών με την υποτελή διοίκηση της Τουρκίας («ΤΔΒΚ») υπό την απειλή των τουρκικών δυνάμεων κατοχής, που απενοχοποίησαν την Τουρκία,

²⁵ Ανακοινωθέν 13/01/2017 14:50 "Opening remarks by the President of the Republic of Cyprus during the Conference on Cyprus in Geneva, yesterday. 13/01/2017 14:50, Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών Κυπριακής Δημοκρατίας.

μετέτρεψαν το διεθνές έγκλημα που διέπραξε σε βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας σε δικοινοτική διαφορά και παγιώθηκαν τα τετελεσμένα της εισβολής (2) Την υιοθέτηση της λύσης ΔΔΟ για το Κυπριακό, που επέβαλαν η Τουρκία και Βρετανία, η οποία καταλύει την Κυπριακή Δημοκρατία, νομιμοποιεί την διχοτόμηση και επεκτείνει τον έλεγχο της Τουρκίας σε όλη την Κύπρο και (3) Την αδικαιολόγητη αποδυνάμωση της αμυντικής θωράκισης της Κυπριακής Δημοκρατίας, που μείωσε την αποτρεπτική ικανότητά της και τη δυνατότητά της για αυτοάμυνα, σε συνδυασμό με την αποδυνάμωση του ΔΕΑΧ Κύπρου-Ελλάδας.

Υπάρχει αδήριτη ανάγκη η Κυπριακή Δημοκρατία να συντάξει στρατηγική εθνικής ασφάλειας, να ενισχύσει επειγόντως την αποτρεπτική ισχύ της (Εθνική Φρουρά, ΔΕΑΧ, συμμαχίες), να απορρίψει την λύση ΔΔΟ και να επανατοποθετήσει το Κυπριακό στην ορθή βάση του ως θέμα εισβολής, κατοχής, εποίκισμού, εθνοκάθαρσης. Ελλάδα και Κυπριακή Δημοκρατία να εγκαταλείψουν την πολιτική του κατευνασμού έναντι της Τουρκίας, να αναβιώσουν το ΔΕΑΧ και να το αναβαθμίσουν σε άρτια αμυντική συμμαχία με αποστολή την αποτροπή, την άμυνα, τον χειρισμό κρίσεων και την ενίσχυση της εθνικής ασφάλειας τους (υπάρχουν οι προϋποθέσεις: κοινή απειλή, κοινά συμφέροντα, κοινοί στόχοι) και να οριοθετήσουν ΑΟΖ μεταξύ τους στην Ανατολική Μεσόγειο.

Ο Φοίβος Κλόκκαρης, αντιστράτηγος ε.α., αποφοίτησε από το Παγκύπριο Γυμνάσιο Κύκκου στη Λευκωσία το 1964 και από την Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων (ΣΣΕ) το 1968, με σειρά επιτυχίας δεύτερος στην τάξη του, ενταχθείς στο όπλο των Τεθωρακισμένων. Υπηρέτησε στον Ελληνικό Στρατό και την Εθνική Φρουρά της Κύπρου σε διοικητικές και επιτελικές θέσεις καθώς και στο στρατηγείο του ΝΑΤΟ στη Νεάπολη της Ιταλίας (AFSOUTH). Φοίτησε στα προβλεπόμενα σχολεία του Όπλου του, στη Σχολή Αξιωματικών Τεθωρακισμένων των ΗΠΑ (Fort Knox, Kentucky) στη Σχολή Πολέμου και στην Σχολή Εθνικής Άμυνας. Διετέλεσε διοικητής Επιλαρχίας Αρμάτων, Τεθωρακισμένης Ταξιαρχίας, Μεραρχίας Πεζικού, εκπρόσωπος της Κύπρου στη Στρατιωτική Επιτροπή της ΕΕ, Υπαρχηγός του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Φρουράς και Υπουργός Άμυνας της Κυπριακής Δημοκρατίας στην κυβέρνηση Τάσσου Παπαδόπουλου. Είναι συγγραφέας του βιβλίου «Τουρκική Απειλή κατά του Ελληνισμού της Κύπρου» που έλαβε το κρατικό βραβείο λογοτεχνίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, στην κατηγορία Δοκίμια / Μελέτες για το 2011.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ "Α"

Σχέδιο Επανάκτησης Κύπρου (ΚΙΡ)

Ο απόστρατος συνταγματάρχης του Τουρκικού στρατού Ισμαήλ Τάνσου το 2007 εξέδωσε το βιβλίο «*Στην Πραγματικότητα Ουδείς Κοιμόταν - Μία Μυστική Οργάνωση με Κρατική Υποστήριξη—TMT*». Το βιβλίο, που αναφέρεται στο σχέδιο της Τουρκίας «Επανάκτηση Κύπρου», μεταφράστηκε στην Αγγλική γλώσσα.²⁶

Ο συγγραφέας του βιβλίου το 1957 υπηρετούσε με τον βαθμό του ταγματάρχη ως επιτελής στο Γραφείο Ειδικού Πολέμου του Γενικού Επιτελείου Στρατού της Τουρκίας, με προϊστάμενο διευθυντή τον υποστράτηγο Ντανίς Καραμπελέν, ο οποίος έλαβε εντολή από την κυβέρνηση Μεντερές να συγκροτηθεί στην Κύπρο με μέριμνα του Γραφείου Ειδικού Πολέμου, Τουρκική αντιστασιακή οργάνωση, η TMT. Το έργο ανατέθηκε στον Ισμαήλ Τάνσου, ο οποίος με πλήρη μυστικότητα συνέταξε σχέδιο με την κωδική ονομασία ΚΙΡ («Σχέδιο Επανάκτησης Κύπρου»), και προέβη στις ενέργειες συγκρότησης της TMT με την πλήρη στήριξη της κυβέρνησης.

Στο βιβλίο του ο Ισμαήλ Τάνσου αναφέρει ότι αποφάσισε, 40 χρόνια μετά την αποστρατεία του, να αποδεσμεύει τις λεπτομέρειες του μυστικού σχεδίου ΚΙΡ, για να αναγνωρισθεί η προσφορά και να τιμηθούν οι αφανείς άνθρωποι, που εργάστηκαν για το σχέδιο καθώς και οι μαχητές, που έγραψαν το έπος της TMT.

Στο βιβλίο περιλαμβάνονται λεπτομερή στοιχεία για τη σύνταξη του σχεδίου ΚΙΡ και την συγκρότηση της TMT, με φωτογραφικό υλικό, που αφορά το προσωπικό, την εκπαίδευση και τον εξοπλισμό της. Ενδιαφέροντα στοιχεία από το βιβλίο:

- Η Τουρκία μετά το 1954, καθιέρωσε νέα πολιτική για την Κύπρο με βάση τη θέση «Αν η Βρετανία αποχωρούσε από την Κύπρο θα έπρεπε να την επιστρέψει στον παλιό ιδιοκτήτη της».²⁷ Το σχέδιο ΚΙΡ είχε ενταχθεί στο πνεύμα της εθνικής ιδέας της Τουρκίας, για επανάκτηση των εδαφών που κατείχε στο παρελθόν, όπως η Κύπρος, την οποίαν σφετερίστηκαν «μέσω δόλου και διπλωματικής διαφθοράς».²⁸

- Η εφαρμογή του σχεδίου ΚΙΡ βασίστηκε στη στρατιωτική οργάνωση, επάνδρωση, εκπαίδευση και εξοπλισμό της TMT, που παρέμεινε αφανής επί 6 χρόνια (μέχρι 21 Δεκ.1963). Σκοπός της TMT ήταν η αντιμετώπιση της ΕΟΚΑ, η παρεμπόδιση της ΕΝΩΣΗΣ και η «εκπλήρωση των καθηκόντων της σύμφωνα με τα στρατηγικά, πολιτικά και στρατιωτικά συμφέροντα της Τουρκίας».²⁹

- Οι προπαρασκευαστικές ενέργειες συγκρότησης της TMT άρχισαν στο Γραφείο Ειδικού Πολέμου τον Μάιο του 1958. Ο πρώτος διοικητής της συνταγματάρχης του Τουρκικού στρατού Ριζά Βουρουσκάν, αφίχθηκε στην Κύπρο την 1 Αυγ. 1958. Η TMT οργανώθηκε σε στρατιωτικά πρότυπα. Περιελάμβανε τη διοίκηση και 6 τομείς, που κάλυπταν όλες τις επαρχίες της Κύπρου. Κάθε τομέας είχε τάγματα των 500-1500 ανδρών, κάθε τάγμα λόχους των 100-150 ανδρών και κάθε λόχος ομάδες των 3-7 ανδρών.

- Η εκπαίδευση των ανδρών της TMT, άρχισε με μυστικότητα την 6 Αυγ. 1958, σε χώρο εκτός στρατιωτικών εγκαταστάσεων, στην περιοχή της Άγκυρας (πλησίον του χωριού Zip). Η μεταφορά οπλισμού στη Κύπρο με πλοιάρια, άρχισε την 16 Αυγ. 1958 από

²⁶ Ismail Tansu, *In Reality No One Was Asleep: A Secret Underground Organization with State Support... TMT* (KKTC: Bolan Printing, 2007).

²⁷ Στο ίδιο, 194.

²⁸ Στο ίδιο, 270.

²⁹ Στο ίδιο, 13.

το Αναμούρ της Τουρκίας προς τα Κόκκινα της Κύπρου και συνεχίσθηκε με εντατικούς ρυθμούς. Τον Μάιο του 1960, η TMT ήταν επιχειρησιακά έτοιμη και αριθμούσε 5.000 μαχητές εκπαιδευμένους και εξοπλισμένους.³⁰ Ο οπλισμός που μεταφέρθηκε στην Κύπρο, περιελάμβανε μεγάλο αριθμό πιστολίων, τυφεκίων, αυτόματων, οπλοπολυβόλων, πολυβόλων, χειροβομβίδων, πυρομαχικών κ.α.

Το βιβλίο του συνταγματάρχη Ισμαήλ Τάνσου καθώς και εκείνα του Νιχάτ Ερίμ,³¹ και του στρατηγού Κεμάλ Γιαμάκ διευθυντή του ΓΕΠ το 1966 («*Τχνη που Έμειναν στη Σκιά και Εμείς που Επισκιαστήκαμε*»)³² είναι βασικά βιβλία που αφορούν την Τουρκική στρατηγική για τον έλεγχο της Κύπρου, που εκπονήθηκε τη δεκαετία του 1950 με βάση τις εκθέσεις Νιχάτ Ερίμ. Τα βιβλία περιλαμβάνουν τις βασικές πτυχές της Τουρκικής στρατηγικής και περιγράφουν τα γεγονότα που σχετίζονται με αυτήν μέχρι την τουρκική εισβολή του 1974. Η χρησιμότητα των βιβλίων είναι πολύ μεγάλη γιατί τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέχουν:

- Επιβεβαιώνουν μέσα από Τουρκικές κρατικές πηγές την επεκτατική στρατηγική της Τουρκίας σε βάρος της Κύπρου.

- Ερμηνεύουν τη μεθόδευση προώθησης της στρατηγικής της, μέσω των συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου 1960 (εγγυητικά δικαιώματα, στρατεύματα κ.α.) στις οποίες διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο ο Νιχάτ Ερίμ.

- Ρίχνουν φως στα αίτια των γεγονότων του 1963. Καταρρίπτουν τον μύθο ότι τα κύρια αίτια τους, πηγάζουν από την αντιπαράθεση των δύο κοινοτήτων και επιβεβαιώνουν, ότι τα αίτια των γεγονότων έχουν τη ρίζα τους στον στρατηγικό σχεδιασμό τού Τουρκικού Κράτους σε βάρος της Κύπρου, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα για την εξυπηρέτηση των δικών της στρατηγικών συμφερόντων. Τα γεγονότα του 1963, όπως αποκαλύπτεται μέσα από τουρκικές κρατικές πηγές, προκλήθηκαν από την TMT, που συγκρότησε η Τουρκία μυστικά στην Κύπρο, για την υλοποίηση του σχεδίου «*Επανάκτηση Κύπρου*». Η Τουρκία άρχισε να μεταφέρει οπλισμό στην Κύπρο, πριν από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και συνέχισε και μετά από αυτήν.

- Ερμηνεύουν την Τουρκική εισβολή και την συνεχιζόμενη κατοχή, που έγινε με πρόσχημα την αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης στην Κύπρο και την προστασία των Τουρκοκυπρίων και πραγματική αιτία την κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και τον έλεγχο της Κύπρου, για λόγους οι οποίοι σχετίζονται με την ασφάλεια της Τουρκίας, όπως σχεδιάστηκε με τις εκθέσεις Νιχάτ Ερίμ: Να εγκατασταθούν τουρκικά στρατεύματα στο νησί, να μετακινηθεί ο Ελληνικός πληθυσμός σε ξεχωριστή περιοχή, να μεταφερθούν Τούρκοι έποικοι για να ανατραπεί η δημογραφική υπεροχή των Ελλήνων κ.α.

- Ερμηνεύουν την εμμονή της Τουρκίας για λύση με τουρκικούς όρους στο κυπριακό. Η Κύπρος «είναι ζωτικής σημασίας για την άμυνα και τα οικονομικά συμφέροντα της Τουρκίας...».³³

Δυστυχώς τα τρία βιβλία που μνημονεύονται και αφορούν την Τουρκική στρατηγική για την Κύπρο, δεν έχουν μεταφραστεί ακόμα στην Ελληνική. Είναι χρήσιμα βοηθήματα για τους αξιωματούχους που χειρίζονται το κυπριακό, τους πολιτικούς, τους διπλωμάτες, τους στρατιωτικούς, τους ιστορικούς, τούς δημοσιογράφους αλλά και για όλους τους Έλληνες,

³⁰ Στο ίδιο, 51.

³¹ Nihat Erim, *Bildigimve Gordugum Olculerde Kibris* (Η Κύπρος από Όσα Γνωρίζω και Έχω Δει) (Ankara: Ajans Turk, 1976).

³² Kemal Yamak, *Gölgede Kalan İzler ve Gölgeleşen Bizler* (Istanbul: Doğan Kitap, 2009).

³³ Νταβούτογλου, *Το Στρατηγικό Βάθος*, 277.

ιδιαίτερα τούς νέους, που δεν έζησαν τα κρίσιμα γεγονότα, τα οποία σημάδεψαν την πορεία του έθνους μας.

Η γνώση της τουρκικής στρατηγικής για την Κύπρο, που υλοποιείται συστηματικά από την δεκαετία του 1950, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τις ορθές επιλογές λύσης του Κυπριακού και για την κατανόηση της απαίτησης ενίσχυσης της αμυντικής θωράκισης της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία υφίσταται την απροκάλυπτη επεκτατικότητα της Τουρκίας σε βάρος της, που συνεχίζεται αδιάπτωτα μέχρι σήμερα.